

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 9C/224/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8114224411
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 05. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Rastislav Sikorjak
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2015:8114224411.1

Rozhodnutie

Okresný súd Prešov samosudcom JUDr. Rastislavom Sikorjakom v právnej veci žalobcu: PROFÍ CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 792 752, právne zastúpeného JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, proti žalovanému: 1. K. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom N. XXXX/XX, I., 2. K. F.Á., nar. XX.XX.XXXX, bytom N. XXXX/XX, I., o zaplatenie 2 923,50 € s prísl., takto

rozhodol:

I. Žalobu zamieťa.

II. Žalobca nemá právo na náhradu trov konania a žalovaným 1. a 2. náhradu trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Návrhom došlým súdu dňa 05.09.2014 sa žalobca domáhal na žalovaných spoločného a nerozdielneho zaplatenia sumy vo výške 2923,50 € spolu s úrokmi z omeškania.

Žalobca skutkovo svoj návrh odôvodnil tým, že dňa 12.12.2007 uzavrel so žalovaným 1. Zmluvu o revolvingovom úvere č. 8300000364, na základe ktorej poskytol žalovanému 1. úver vo výške 1925,25 €. Poskytnutý úver mal žalovaný splatiť spolu s úrokom v 36 mesačných splátkach vo výške 116,28 € v termínoch splatnosti uvedených v zmluve.

Žalovaná 2. pristúpila k záväzku žalovaného 1. ako spoludlžníka v zmysle § 533 Občianskeho zákonníka.

Vzhľadom na to, že žalovaní sa so splnením svojho záväzku dostali do omeškania, žalobca uplatnil právo podľa § 565 Občianskeho zákonníka a úver predčasne zosplatnil. Žalovaní mali dlžnú sumu 2923,50 € zaplatiť dňa 22.06.2009.

Žalovaní sa k predmetu konania nevyjadrili.

Súd rozhodoval na pojednávaní konanom dňa 18.05.2015 v neprítomnosti účastníkov konania a ich zástupcov, ktorí o odročenie pojednávania nepožiadali.

Súd vykonal dokazovanie obsahom spisu a zistil nasledujúce:

Dňa 12.12.2007 došlo zo strany účastníkov konania k podpisu žiadosti o poskytnutie revolvingového úveru (Zmluvy o revolvingovom úvere - ďalej len Žiadosť/Zmluva), na základe ktorej žalovaní požiadali o - úver vo výške 70000,-Sk so splatnosťou v 36 splátkach, mesačnou splátkou vrátane úroku 4228,-Sk, predpokladanou RPMN za úver 79,49% (časť 5. Žiadosti/Zmluvy),

Z časti 6. Žiadosti/Zmluvy vyplýva, že so žalovanými bola uzavretá zmluva o poskytnutí - úveru vo výške 58000,-Sk so splatnosťou v 36 mesačných splátkach vo výške 3503,-Sk, RPMN bola dohodnutá vo výške 77,58%.

Súčasťou tejto zmluvy boli aj Zmluvné dojednania zmluvy o revolvingovom úvere.

Z karty klienta (čl. 12-13) vyplynulo, že žalovaným bola žalobcom celkom poskytnutá čiastka 1925,25 € a z ich strany bola splatená suma 1262,58 €.

Listom zo dňa 17.05.2009, doručeným žalovanému 1. dňa 01.06.2009, žalobca tohto upozornil na omeškanie so splácaním úveru a pre prípad, že za podmienok uvedených v liste nedôjde k náprave, úver predčasne zosplatnil.

Pri svojom rozhodovaní vychádzal súd z nasledujúcich ustanovení právnych predpisov:

Podľa § 2 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch -

Na účely tohto zákona sa rozumie

- a) spotrebiteľským úverom dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky, úveru alebo v inej právnej forme,
- b) zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a uhradiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom.

Vyššie zistený skutkový stav súd právne posudzoval nasledujúco:

Je nesporné a žalovaní to nepopierali, že im bol vyplatený úver v celkovej sume tak, ako to vyplýva z karty klienta. Zároveň však je zrejmé, že údaje o RPMN, výške úveru a výške splátok uvedené v bode 5 Žiadosti/Zmluvy a v bode 6 Žiadosti/Zmluvy sú rôzne.

Procesný súd potrebuje upozorniť na to, že obdobná vec bola riešená aj v rozhodnutí Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 4C/244/2013-29 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Žilina 11Co/103/2014. V tejto veci bola riešená otázka rozdielnosti RPMN v návrhu žalovaného a v samotnej zmluve. Krajský súd Žilina dospel k záveru, že v danom prípade ide o spotrebiteľský úver, ktorého podstatnou náležitosťou je dohoda o výške RPMN. Z dokazovania vykonaného prvostupňovým súdom, ktorá skutočnosť spochybnená nebola, vyplýva, že výška RPMN je iná v návrhu na uzavretie zmluvy ako v jej akceptácii. Z hľadiska zmluvného práva je irelevantné, či táto zmena je pre spotrebiteľa výhodná alebo nevýhodná, podstatná je skutočnosť, že návrh nebol prijatý bezvýhradne. V danom prípade okresný súd správne aplikoval § 44 ods. 2 prvá veta Občianskeho zákonníka, z ktorého vyplýva, že prijatie návrhu, ktoré obsahuje dodatky, výhrady, obmedzenia alebo iné zmeny, je odmietnutím návrhu a považuje sa za nový návrh. Z uvedených dôvodov dojednanie o RPMN nemožno považovať za platné zmluvné dojednanie, keďže v danom prípade chýba bezvýhradná akceptácia návrhu a k zmluvnému konsenzu medzi zmluvnými stranami nedošlo. Neplatné dojednanie RPMN spôsobuje absenciu povinnej náležitosti Zmluvy o spotrebiteľskom úvere a spotrebiteľský úver tak, ako správne konštatoval okresný súd treba považovať za úver poskytnutý bez poplatkov.

K vyššie uvedenému názoru Krajského súdu v Žiline, s ktorým sa procesný súd v zásade stotožňuje, tento dodáva, že podľa

§ 43a ods. 1 Občianskeho zákonníka - Prejav vôle smerujúci k uzavretiu zmluvy, ktorý je určený jednej alebo viacerým určitým osobám, je návrhom na uzavretie zmluvy, ak je dostatočne určitý a vyplýva z neho vôľa navrhovateľa, aby bol viazaný v prípade jeho prijatia.

§ 43c ods. 1 Občianskeho zákonníka - Včasné vyhlásenie urobené osobou, ktorej bol návrh určený, alebo iné jej včasné konanie, z ktorého možno vyvodiť jej súhlas, je prijatím návrhu.

§ 44 ods. 2 Občianskeho zákonníka - Prijatie návrhu, ktoré obsahuje dodatky, výhrady, obmedzenia alebo iné zmeny, je odmietnutím návrhu a považuje sa za nový návrh. Prijatím návrhu je však odpoveď, ktorá vymedzuje obsah navrhovanej zmluvy inými slovami, ak z odpovede nevyplýva zmena obsahu navrhovanej zmluvy.

V zmysle vyššie citovaných ustanovení Občianskeho zákonníka ako aj zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch je uvedenie RPMN podstatnou náležitosťou Zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktorej neuvedenie v zmluve (ak zmluva inak vznikla) je napr. sankcionované tým, že takáto zmluva je bez poplatkov a bez úrokov.

Je teda zrejmé, že v prípade, ak zo strany adresáta návrhu na uzavretie zmluvy dôjde k zmene RPMN ale aj výšky úverovej sumy a splátok, ktorými sa má úver splácať, dochádza tým k zmene podstatných náležitostí Zmluvy a takúto odpoveď je treba považovať za nový návrh. Následne preto, aby došlo k uzavretiu Zmluvy s takouto novou RPMN, sumou úveru a výškou splátky je potrebné túto odpoveď chápať ako návrh Zmluvy, ktorý musí byť opätovne prijatý pôvodným navrhovateľom Zmluvy, teda dlžníkom. V uvedenom prípade k tomu nedošlo, preto treba mať za to, že zmluva o spotrebiteľskom úvere, ktorého zaplatenie je predmetom tohto konania, uzavretá nebola.

Na vyššie uvedenom závere nič nemení ani ustanovenie Čl. 2 bodu 2.1 Zmluvných dojednaní Zmluvy o revolvingovom úvere, podľa ktorého: „... Veriteľ je oprávnený po vyhodnotení údajov o Dlžníkovi výšku úveru jednostranne znížiť a schváliť iné parametre požadovaného úveru ako Dlžník uviedol v bode 5. Žiadosti o poskytnutie revolvingového úveru/Zmluvy o revolvingovom úvere bez toho, aby to znamenalo porušenie povinností zo strany Veriteľa.“

Predmetné ustanovenie treba v prospech žalovaného spotrebiteľa vykladať spôsobom vyššie uvedeným (ako novú ofertu) inak by išlo o neplatné ustanovenie z dôvodu rozporu s § 54 ods.1 Občianskeho zákonníka (Zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon alebo osobitné predpisy na ochranu spotrebiteľa priznávajú, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.) pre rozpor s § 44 ods.2 Občianskeho zákonníka.

Posudzovaná Zmluva o spotrebiteľskom úvere (v prípade, ak by vznikla, k čomu však nedošlo) má však aj ďalšiu vadu, ktorá by spôsobovala, že úver je bezúročný a bez poplatkov a to, že síce obsahuje uvedenie počtu splátok úveru ale neobsahuje uvedenie konečnej splatnosti úveru.

Za toto uvedenie nemožno chápať dátum uvedený v listine s názvom „Oznámenie veriteľa o schválení úveru dlžníkovi - Zmluva o revolvingovom úvere číslo 8300000364.“

Právna povaha tohto oznámenia je sporná, a možno ho považovať za interný dokument veriteľa. V zmluvných dojednaniach Zmluvy o revolvingovom úvere bode 2.2 sa síce uvádza, že Veriteľ je povinný odoslať Dlžníkovi Oznámenie Veriteľa o schválení úveru Dlžníkovi, avšak na rozdiel od bodu 14 Zmluvy (neoddeliteľnou súčasťou Zmluvy o revolvingovom úvere sú zmluvné dojednania), nie je vo vzťahu k Oznámeniu nikde v zmluve uvedená inkorporačná doložka, že toto Oznámenie je neoddeliteľnou súčasťou zmluvy. Preto treba mať údaj o konečnej splatnosti úveru za neuvedený.

V prejednávanej veci má súd za to, že o revolvingový úver by ani v prípade platnosti zmluvy nešlo. Išlo o klasický úver s následným navýšením. Revolvingový úver je totiž úver, ktorý umožňuje klientovi čerpať poskytnuté zdroje opakovane, bez nutnosti žiadať o povolenie čerpania banku. Príkladom revolvingového úveru sú kreditné karty, pri ktorých je klientovi poskytnutý úverový rámec. Ak klient vyčerpá časť alebo celý úverový rámec a následne vyčerpanú sumu splatí jednorazovo, hneď po pripísaní tejto úhrady má opäť k dispozícii celý úverový rámec. Ak vyčerpanú sumu spláca postupne, bude mať stále k dispozícii tú časť úverového rámca, ktorá nie je vyčerpaná a ktorá sa zároveň s každou splátkou zvyšuje.

Pri revolvingovom úvere teda nie je možné určiť počet splátok, ktorými bude splatený, čo nezodpovedá počtu dojednaných splátok vyššie uvedených, pričom chýba aj základný princíp revolvingu, teda obnovovanie úverového rámca jeho splácaním.

Vzťah medzi účastníkmi konania, tak treba posudzovať ako vzťah z bezdôvodného obohatenia, pričom išlo o plnenie bez právneho dôvodu (k vzniku zmluvy a to aj neplatnej pre nedostatok prieniku oferty s jej prijatím nedošlo).

Podľa § 451 Občianskeho zákonníka

(1) Kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

(2) Bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

Podľa § 456 Občianskeho zákonníka - Predmet bezdôvodného obohatenia sa musí vydať tomu, na úkor koho sa získal. Ak toho, na úkor koho sa získal, nemožno zistiť, musí sa vydať štátu.

Podľa § 457 Občianskeho zákonníka - Ak je zmluva neplatná alebo ak bola zrušená, je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal.

Podľa § 107 ods.1 Občianskeho zákonníka - Právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil.

Podľa § 107 ods.2 Občianskeho zákonníka - Najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo.

Podľa § 52 ods.2 Občianskeho zákonníka - Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

Podľa rozhodnutia Krajského súdu v Prešove vo veci sp. zn. 6 Co 81/2012 zo dňa 14. februára 2013 - „aj pri úverovej zmluve uzavretej podľa Obchodného zákonníka medzi podnikateľom a spotrebiteľom treba použiť pri otázke premlčania (ale aj pri iných otázkach, napr. uznanie dlhu a pod.) prednostne úpravu uvedenú v Občianskom zákonníku.“

Ústavný súd SR vo veci sp. zn. ÚS 402/2013-10 na základe ústavnej sťažnosti proti uvedenému rozsudku KS v Prešove uviedol, že: „Po preskúmaní rozsudku krajského súdu ústavný súd argumentáciu sťažovateľa nevyhodnotil ako spôsobilú spochybniť ústavnú udržateľnosť záverov krajského súdu. Ústavný súd nezistil, že by krajským súdom aplikovaný postup pri zistení a hodnotení skutkového stavu veci a pri ustálení právnych záverov mohol zakladať dôvod na zásah ústavného súdu do namietaného rozsudku v súlade s jeho právomocami ustanovenými v čl. 127 ods. 2 ústavy. Ústavný súd nezistil, že by posudzovaný rozsudok krajského súdu bol svojvoľný alebo v zjavnom vzájomnom rozpore či urobený v zrejmom omyle a v nesúlade s platnou právnou úpravou či nedostatočne odôvodnený.“

Podľa § 5b zákona č. 250/2007 o ochrane spotrebiteľa - Orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy prihliada aj bez návrhu na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premlčania alebo na inú zákonnú prekážku alebo zákonný dôvod, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie predávajúceho voči spotrebiteľovi, aj keď by inak bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával.

Podľa rozsudku NS SR sp. zn. 3 MCdo/12/2014 - „V preskúmanom prípade je - aj bez vyriešenia otázky, či je opodstatnená námietka generálneho prokurátora o tom, že premlčanie práva malo byť posudzované podľa ustanovení Obchodného (a nie Občianskeho) zákonníka - zrejme, že ak by najvyšší súd zrušil mimoriadnym dovolaním napadnuté rozsudky a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, musel by prvostupňový súd vziať na zreteľ § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, pričom by ako „orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy“ bol povinný prihliadnuť na zákonný dôvod, ktorý bráni priznať plnenie požadované žalobou. Mal by tiež zohľadniť § 52 ods. 2 vetu tretiu Občianskeho zákonníka, podľa ktorého všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Obe tieto ustanovenia nadobudli účinnosť 1. mája 2014 a právne predpisy, ktorých súčasťou sú, nemajú prechodné ustanovenia. To znamená, že od ich účinnosti sa vzťahujú aj na právne vzťahy založené pred týmto dňom.

Z vyššie citovaných ustanovení vyplýva, že v prípade zrušenia rozsudkov napadnutých mimoriadnym dovolaním by súd prvého stupňa (opäť) posudzoval plynutie premlčacej doby podľa ustanovení Občianskeho zákonníka, v dôsledku čoho by rozhodol tak, ako v rozsudku, ktoré generálny prokurátor navrhuje zrušiť. “

Vzhľadom na vyššie citované zákonné ustanovenia ako aj rozhodovaciu prax je zrejmé, že premlčanie bezdôvodného obohatenia sa riadi Občianskym zákonníkom a súd na neho musí prihliadať z úradnej povinnosti. Ak potom úver bol poskytnutý v 12/2007 je nepochybné, že objektívna premlčacia lehota uplynula v mesiaci 12/2010 a preto nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia je premlčaný, keďže žaloba bola podaná až dňa 05.09.2014.

Len na okraj veci súd už len dodáva, že žalobca vychádzal z toho, že po predčasnom zosplatnení úveru mal byť tento zaplatený do 22.06.2009. Aj v prípade, ak by sa na vec aplikovala 4 - ročná premlčacia lehota podľa Obchodného zákonníka, tak pri povinnosti súdu na premlčanie prihliadať ex offo, by vzhľadom na dátum podania žaloby - 05.09.2014, tejto nebolo možné vyhovieť.

O náhrade trov konania rozhodol súd podľa § 142 ods.1 O.s.p. tak, že v konaní neúspešný žalobca právo na náhradu trov konania nemá a úspešní žalovaní náhradu trov konania nepožadovali, preto im ju súd nepriznal.

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia písomne v 4 vyhotoveniach na Okresný súd Prešov, pričom odvolanie musí mať náležitosti uvedené v ust. § 205 ods. 1 a 2 O. s. p..

Podľa § 205 ods. 1 O.s.p. v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa § 205 ods. 2 O.s.p. odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.